

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการเสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับการเสริมสร้างจริยธรรมของเด็กและเยาวชน
  2. เพื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมในหนังสือพิมพ์รายวัน
- 3 ประเภท คือ ประเภทคุณภาพ ประเภทประชานิยม และประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยเชิงการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่มุ่งวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภทเกี่ยวกับการเสนอเนื้อหาที่เป็นการเสริมสร้างจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน ในช่วงเดือนเมษายน และเดือนกันยายน พ.ศ. 2525 และช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2529 โดยมีขั้นตอนสำหรับดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ศึกษา คือ หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ ได้แก่ หนังสือพิมพ์สยามรัฐและมติชน หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม ได้แก่ หนังสือพิมพ์บ้านเมืองและแนวหน้า จำนวนทั้งสิ้น 84 ฉบับ โดยแบ่งช่วงระยะเวลาที่ศึกษาเป็น 2 ช่วง คือ ในปี พ.ศ. 2525 ศึกษาหนังสือพิมพ์รายวันจำนวน 42 ฉบับ และในปี พ.ศ. 2529 ศึกษาหนังสือพิมพ์รายวันจำนวน 42 ฉบับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาจรรยาบรรณ ซึ่งได้จากจรรยาบรรณ 30 ประการ ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ตัวอย่างหนังสือพิมพ์รายวันที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จากหอสมุดแห่งชาติ ทาวาสุกี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ การวัดค่าเฉลี่ย และทดสอบความแตกต่างของสัดส่วนการเสนอเนื้อหาจรรยาบรรณระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละประเภทด้วย U-Test โดยวิธีใช้ Aresine Transformation

สรุปผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย สรุปได้เป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับการเสริมสร้างจรรยาบรรณของเด็กและเยาวชน

1. ปริมาณการเสนอเนื้อหาจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภท ผลที่ได้จากการวิจัย สรุปได้ว่า ในช่วงที่ศึกษาปี พ.ศ. 2525 และช่วงที่ศึกษา ปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 6 ฉบับ มีปริมาณการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจรรยาบรรณแตกต่างกัน กล่าวคือ ช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท จำนวน 42 ฉบับ มีการเสนอเนื้อหาจรรยาบรรณทั้งสิ้น 64 ครั้ง และช่วงที่ศึกษาในหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภท จำนวน 42 ฉบับ มีการเสนอเนื้อหาจรรยาบรรณรวมทั้งสิ้น 168 ครั้ง โดยที่หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภทมีปริมาณการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจรรยาบรรณแตกต่างกันดังนี้

ในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ คือสยามรัฐและมติชน เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจรรยาบรรณ 20 ครั้ง คิดเป็นความถี่เฉลี่ยร้อยละ 31.25 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม คือไทยรัฐและเดลินิวส์ เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจรรยาบรรณ 17 ครั้ง คิดเป็นความถี่เฉลี่ยร้อยละ 26.56 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพทั้ง

ประชานิยม คือ บ้านเมืองและแนวหน้า เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม 27 ครั้ง คิดเป็นความถี่เฉลี่ยร้อยละ 42.19 ในปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม 49 ครั้ง คิดเป็นความถี่เฉลี่ยร้อยละ 29.16 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม 68 ครั้ง คิดเป็นความถี่เฉลี่ยร้อยละ 40.48 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม 51 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.36

2. หนังสือพิมพ์รายวัน 6 ชื่อฉบับ เสนอเนื้อหาจริยธรรม 30 ประการ ที่ใช้เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยคิดเฉลี่ยต่อฉบับ เป็นปริมาณที่มากที่สุดดังนี้ ปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์สยามรัฐเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมเรื่อง การทำให้ใจให้สงบ มีสมาธิและอารมณ์แจ่มใสมากที่สุด 3 ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 0.43 หนังสือพิมพ์มติชน เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละมากที่สุด 5 ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 0.71 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมเรื่อง การรู้จักความพอดีมากที่สุด 2 ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 0.29 หนังสือพิมพ์เดลินิวส์เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละมากที่สุด 3 ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 0.57 หนังสือพิมพ์บ้านเมืองเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมเรื่อง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ 3 ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 0.43 และเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมเรื่อง ความรับผิดชอบ 3 ครั้ง เช่นกัน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 0.43 และหนังสือพิมพ์แนวหน้าเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมเรื่อง การยอมรับความเปลี่ยนแปลง 3 ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 0.43 สรุปได้ว่าในปี พ.ศ. 2525 จริยธรรม เรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ได้รับการเสนอในเนื้อหาหนังสือพิมพ์รายวันมากที่สุด โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 5 ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 7.81 ของความถี่รวมทั้งหมดที่หนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมดเสนอในปี พ.ศ. 2525 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 4 ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 6.25 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เสนอ 4 ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 6.25 เช่นกัน

ในปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์สยามรัฐเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม เรื่องหลักธรรมสำหรับการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความสามัคคี เสียสละ การให้อภัย ความเอื้อเฟื้อ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มากที่สุด 7 ครั้ง ซึ่งเท่ากับการ

เสนอจริยธรรมเรื่อง ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ คิดเป็นร้อยละ 1.0 หนังสือพิมพ์มติชน ไทยรัฐ เคลวินาส บ้านเมืองและแนวหน้า ต่างก็เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม เรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละมากที่สุดคือ 10, 10, 16, 6 และ 11 ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.43, 1.43, 2.29, 0.86 และ 1.57 ตามลำดับ สรุปได้ว่าในปี พ.ศ. 2529 จริยธรรมเรื่อง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ได้รับความเสนอในปริมาณที่มากที่สุด เช่นเดียวกัน โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 10 ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 5.95 ของความถี่รวมทั้งหมดที่หนังสือพิมพ์รายวันทั้งหมดเสนอในปี พ.ศ. 2529 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 26 ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 15.47 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เสนอ 17 ครั้ง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 10.11

นอกจากนี้ยังพบว่า หนังสือพิมพ์รายวันมีการเสนอเนื้อหาจริยธรรมไม่ครบทั้ง 30 ด้าน กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2525 จริยธรรมที่ไม่ปรากฏในการเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวัน ได้แก่ จริยธรรมเรื่อง ความไม่โลภและไม่ขโมย การไม่ละเมิดในของรักของผู้อื่น การไม่พูดปดและไม่พูดบิดเบือน การไม่หลงและเสพสิ่งเสพศดให้โทษ ความเป็นผู้มีสติ รู้จักยับยั้งชั่งใจและรู้สึกรับผิดชอบ ความละเอียดและเกรงกลัวต่อการทำชั่ว ความไม่เห็นแก่ตัว ความประณีตละเอียดถี่ถ้วน ส่วนในปี พ.ศ. 2529 จริยธรรมที่ไม่ปรากฏในการเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวัน ได้แก่ จริยธรรมเรื่อง การไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลและสัตว์ การรู้จักความพอดี การไม่พูดปดและไม่พูดบิดเบือน การมีสัจจะและความจริงจัง การไม่หลงและเสพสิ่งเสพศดให้โทษ ความเป็นผู้มีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจและรู้สึกรับผิดชอบ ความกล้าหาญและความเชื่อมั่นในตนเอง ความไม่เห็นแก่ตัว ความประณีตละเอียดถี่ถ้วน การยอมรับความเปลี่ยนแปลง และแก้ไขความประพฤติที่บกพร่อง สรุปจริยธรรมที่ไม่ปรากฏในการเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันในปี พ.ศ. 2525 และปี พ.ศ. 2529 คือ จริยธรรมเรื่อง การไม่พูดปดและไม่พูดบิดเบือน ไม่อำพรางความจริง ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยกและไม่พูดคำหยาบ การไม่หลงและเสพสิ่งเสพศด ความเป็นผู้มีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจและรู้สึกรับผิดชอบ ความไม่เห็นแก่ตัว และความ

ประณีตละเอียดถี่ถ้วน อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์บ้านเมืองได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมด้านต่าง ๆ มากที่สุด รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและแนวหน้า สำหรับปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและแนวหน้า มีการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในด้านต่าง ๆ มากที่สุด รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

3. หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะของภาพเป็นปริมาณที่แตกต่างกันในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 และช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพรวมทั้งสิ้น 11 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพ 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 7.81 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพ 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.25 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรม 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.12 และในปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะของภาพรวมทั้งสิ้น 30 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพ 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.17 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพ 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.93 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพ 8 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.77

4. หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะของเนื้อความเป็นปริมาณที่แตกต่างกันในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 และช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะเนื้อความรวมทั้งสิ้น 53 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะเนื้อความ 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.43 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะเนื้อความ 13 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.31 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะเนื้อความ 25 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.05 และในปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะ

เนื้อความรวมทั้งสิ้น 138 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะเนื้อความ 42 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.99 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะเนื้อความ 53 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 31.54 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะเนื้อความ 43 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.59

5. หนังสือรายวัน 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไป เป็นปริมาณที่แตกต่างกันในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 และช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภทเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไป รวมทั้งสิ้น 58 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไป 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.57 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไป 17 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.56 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะเนื้อความ 24 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 37.50 และในปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภทเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไป รวมทั้งสิ้น 105 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไป 21 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.50 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไป 42 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.0 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไป 42 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.0

6. หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชน เป็นปริมาณที่แตกต่างกันในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 และช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภทเสนอเนื้อหาในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนรวมทั้งสิ้น 6 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.68 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมไม่ได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนเลย และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ

4.68 และในปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภทเสนอเนื้อหาจริยธรรม
 ในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชน รวมทั้งสิ้น 63 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ
 เสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชน 28 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ
 16.67 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็ก
 และเยาวชน 26 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.48 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่ง
 ประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชน 9 ครั้ง คิดเป็น
 ร้อยละ 5.36

7. หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภท
 ขาวเป็นปริมาณที่แตกต่างกันในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 และช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ.
 2529 ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภทเสนอเนื้อหาจริยธรรม
 ในสาระประเภทขาว รวมทั้งสิ้น 34 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหา
 จริยธรรมในสาระประเภทขาว 11 ครั้ง ซึ่งเป็นข่าวสังคมและสตรี 4 ครั้ง ข่าวใน
 ประเทศหรือข่าวทั่วไป 3 ครั้ง ข่าเบ็ดเตล็ด 2 ครั้ง ข่าวการเมือง 1 ครั้ง และ
 ข่าวการศึกษา 1 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระ
 ประเภทขาว 9 ครั้ง ซึ่งเป็นข่าวในประเทศหรือข่าวทั่วไป 5 ครั้ง ข่าวภูธร 2 ครั้ง
 นอกนั้นเป็นข่าวสังคมและสตรีและข่าวเบ็ดเตล็ดอีกข่าวละ 1 ครั้ง และหนังสือพิมพ์
 ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทขาว 14 ครั้ง
 ซึ่งเป็นข่าวในประเทศหรือข่าวทั่วไป 6 ครั้ง ข่าเบ็ดเตล็ด 4 ครั้ง ข่าวการศึกษา
 2 ครั้ง นอกนั้นเป็นข่าวต่างประเทศและข่าวภูธรอีกข่าวละ 1 ครั้ง และในปี พ.ศ.
 2529 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทขาว
 รวมทั้งสิ้น 115 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระ
 ประเภทขาว 20 ครั้ง ซึ่งเป็นข่าวในประเทศหรือข่าวทั่วไป 7 ครั้ง ข่าเบ็ดเตล็ด
 6 ครั้ง ข่าวการศึกษา 5 ครั้ง และข่าวต่างประเทศ 2 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภท
 ประชานิยม เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทขาว 52 ครั้ง ซึ่งเป็นข่าวเบ็ดเตล็ด
 26 ครั้ง ข่าวการศึกษา 8 ครั้ง ข่าวในประเทศหรือข่าวทั่วไป 7 ครั้ง ข่าวสังคม
 และสตรี 6 ครั้ง ข่าวภูธร 4 ครั้ง และข่าวการเมือง 1 ครั้ง และหนังสือพิมพ์

ประเภทกิ่งคุณภาพกิ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทข่าว 43 ครั้ง ซึ่งเป็นข่าวการศึกษา 18 ครั้ง ข่าวสังคมและสตรี 8 ครั้ง ข่าวในประเทศหรือข่าวทั่วไปและข่าวเบ็ดเตล็ดข่าวละ 5 ครั้ง ข่าวกฐน 3 ครั้ง นอกนั้นเป็นข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจอีกข่าวละ 2 ครั้ง

8. หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดี เป็นปริมาณที่แตกต่างกันในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 และช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดีรวมทั้งสิ้น 6 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอสารคดีพิเศษ 1 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอสารคดีพิเศษ 2 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกิ่งคุณภาพกิ่งปริมาณเสนอสารคดีพิเศษ 3 ครั้ง และในปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภทเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดีรวมทั้งสิ้น 37 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอสารคดีพิเศษ 24 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอสารคดีพิเศษ 13 ครั้ง ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทกิ่งคุณภาพกิ่งประชานิยมไม่ได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดีเลย

9. หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความเป็นปริมาณที่แตกต่างกันในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 และช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภทเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความรวมทั้งสิ้น 2 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอบทความพิเศษ 1 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกิ่งคุณภาพกิ่งประชานิยมเสนอบทความประเภทการแสดงความคิดเห็น 1 ครั้ง ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมไม่ได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความเลย และในปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภทเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความรวมทั้งสิ้น 4 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอบทความพิเศษ 2 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกิ่งคุณภาพกิ่งประชานิยมเสนอบทความประเภทชักจูงใจ 2 ครั้ง ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมไม่ได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความเลย

10. หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์เป็นปริมาณที่แตกต่างกันในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 และช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์รวมทั้งสิ้น 22 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 7 ครั้ง ซึ่งเป็นคอลัมน์ความเห็นหรือคอลัมน์ทั่วไป 4 ครั้ง นอกนั้นเป็นคอลัมน์ตลกขบขัน คอลัมน์ความเรียง และคอลัมน์แนะนำอีกคอลัมน์ละ 1 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 6 ครั้ง ซึ่งเป็นคอลัมน์ความเรียงและคอลัมน์แนะนำคอลัมน์ละ 2 ครั้ง นอกนั้นเป็นคอลัมน์ขบขันและบทบรรณาธิการอีกคอลัมน์ละ 1 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 9 ครั้ง ซึ่งเป็นคอลัมน์ความเห็นหรือคอลัมน์ทั่วไป 6 ครั้ง และคอลัมน์ความเรียง 3 ครั้ง และในปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์ รวมทั้งสิ้น 12 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอคอลัมน์ความเห็นทั่วไป 3 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 3 ครั้ง ซึ่งเป็นบทบรรณาธิการ คอลัมน์ความเห็นทั่วไป และคอลัมน์อนุทินส่วนตัว คอลัมน์ละ 1 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 6 ครั้ง ซึ่งเป็นบทบรรณาธิการ 5 ครั้ง และคอลัมน์ขบขัน 1 ครั้ง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในหนังสือพิมพ์รายวัน

3 ประเภท

1. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพและเนื้อความระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 พบว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรม รวม 20 ครั้ง ซึ่งเป็นภาพ 5 ครั้ง และเป็นเนื้อหา 15 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมรวม 17 ครั้ง ซึ่งเป็นภาพ 4 ครั้ง และเป็นเนื้อความ 13 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรม รวม 27 ครั้ง ซึ่งเป็นภาพ 2 ครั้ง และเป็นเนื้อความ 25 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะของภาพและเนื้อความระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่าหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพและเนื้อความ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพและเนื้อความระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 พบว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรม รวม 49 ครั้ง ซึ่งเป็นภาพ 7 ครั้ง และเป็นเนื้อความ 42 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอเนื้อหาและจริยธรรมรวม 68 ครั้ง ซึ่งเป็นภาพ 15 ครั้ง และเป็นเนื้อความ 53 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมรวม 51 ครั้ง ซึ่งเป็นภาพ 8 ครั้ง และเป็นเนื้อความ 43 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพและเนื้อความระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่าหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพและเนื้อความไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไประหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 พบว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เสนอ 17 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 17 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 24 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไประหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมด้วยสัดส่วน 2.1090 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมด้วยสัดส่วน 2.1969 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพแต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไประหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 พบว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 21 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 42 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 42 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไประหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน

3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพด้วยสัดส่วน 0.8552 และมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมด้วยสัดส่วน 0.4727 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพแต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 3 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมไม่ได้เสนอเลย และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 3 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 28 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 26 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 9 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมด้วยสัดส่วน 0.8613 และหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมด้วยสัดส่วน 0.4784 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

11. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทข่าวระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภทในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 20 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 52 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 43 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทข่าวระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทข่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพด้วยสัดส่วน 0.7483 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพด้วยสัดส่วน 0.9492 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

12. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดีระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 24 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 13 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมไม่ได้เสนอเลย เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดีระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมด้วยสัดส่วน 0.6287 และมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมด้วยสัดส่วน 1.3893 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมด้วยสัดส่วน 0.7606

13. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 2 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 2 ครั้ง ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมไม่ได้เสนอเลย เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

14. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์ระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 3 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 3 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 6 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์ระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การอภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบในการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันไทย เกี่ยวกับการเสริมสร้างจริยธรรมของเด็กและเยาวชน" มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ปริมาณการเสนอเนื้อหาจริยธรรมของหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 และช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 แตกต่างกันใน ช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท จำนวน 42 ฉบับ มีการเสนอเนื้อหาจริยธรรม รวม 64 ครั้ง โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 20 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 17 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 27 ครั้ง และในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท จำนวน 42 ฉบับ มีการเสนอเนื้อหาจริยธรรม 168 ครั้ง

โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 49 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 68 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 51 ครั้ง จะเห็นได้ว่า ในช่วงปีที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมน้อยกว่าในช่วงปีที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 แต่เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมของหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ใน 2 ช่วงปีที่ศึกษาแล้วปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทเดียวที่มีสัดส่วนการเสนอเนื้อหาจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น คือในช่วงปีที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 26.56 แต่ในช่วงปีที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 40.48 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพมีสัดส่วน คิดเป็นร้อยละ 31.25 ในปี พ.ศ. 2525 แต่มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 29.16 ในปี พ.ศ. 2529 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 42.19 ในปี พ.ศ. 2525 แต่มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 30.36 ในปี พ.ศ. 2529 สาเหตุที่หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมมีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรม ในช่วงปี พ.ศ. 2529 เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาปีที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 อาจเนื่องมาจากปริมาณหน้าของหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเพิ่มมากขึ้น คือในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมมีปริมาณหน้าเพียง 16 หน้า แต่ในปี พ.ศ. 2529 ได้เพิ่มปริมาณหน้าเป็น 20 หน้า โดยเพิ่มสาระประเภทต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเภทข่าว สารคดี และคอลัมน์ นอกจากนี้ ยังเพิ่มหน้าโฆษณาและหน้าบันเทิงซึ่งรวมถึงหน้านวนิยาย ดังนั้นจึงอาจเป็นสาเหตุให้หนังสือพิมพ์ประเภทนี้มีสัดส่วนการเสนอเนื้อหาจริยธรรมเพิ่มขึ้น ดังที่ มานิจ สุขสมจิตร¹ และประชา เทตระกุล² ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบายการเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเดลินิวส์ว่าได้มีการปรับปรุงสาระต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

¹มานิจ สุขสมจิตร, รองหัวหน้ากองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ สัมภาษณ์ 4 กุมภาพันธ์ 2530.

²ประชา เทตระกุล, บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์เดลินิวส์, สัมภาษณ์ 11 กุมภาพันธ์ 2530.

เช่น ชาว สาราธิ ดังนั้นจึงอาจทำให้นักเขียนพิมพ์ประเภทประชาานิยมมีสัดส่วนการเสนอเนื้อหาจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพนั้นก็ได้มีการเพิ่มปริมาณหน้าเฉพาะหนังสือพิมพ์ดิชนเพียงฉบับเดียว คือเพิ่มจาก 12 หน้าเป็น 16 หน้า ในขณะที่หนังสือพิมพ์สยามรัฐมีปริมาณหน้าเท่าเดิมตลอดมาคือ 12 หน้า และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชาานิยมก็มีปริมาณหน้าเท่าเดิมคือ 16 หน้า ดังนั้นจึงอาจเป็นสาเหตุที่หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ และประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชาานิยมมีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมลดลง นอกจากนี้อาจเนื่องจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ เป็นหนังสือพิมพ์ที่มุ่งเสนอข่าวสารที่เพิ่มพูนสติปัญญาให้ความรู้และประเทืองปัญญามากกว่าให้ความบันเทิง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชาานิยมมุ่งเสนอทั้งข่าวสารที่ให้ความรู้และเสนอสาระที่เป็นการให้ความบันเทิง ดังนั้นโอกาสในการเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับความรู้สึกของจิตใจ จึงมีน้อยกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชาานิยมซึ่งมุ่งเสนอสาระที่ให้ความบันเทิงเป็นส่วนใหญ่ ดังที่ ประชัณ วัลลิโก ได้แบ่งประเภทหนังสือพิมพ์โดยใช้เนื้อหาเป็นเครื่องวัดว่า "หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพประกอบด้วยชาวที่ผู้อ่านได้รับความพอใจซ้ำโดยเสนอหนักไปในทางให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้อ่าน เช่น ชาวการเมือง การเศรษฐกิจ กล่าวคือมีนโยบายให้ความรู้มากกว่าความบันเทิง ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชาานิยมประกอบด้วยชาวที่ให้ความรู้ในขณะที่เดียวกันก็มีสาระที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่ผู้อ่านในด้านความบันเทิงด้วย"³ ดังนั้น จึงอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้หนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมน้อยกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชาานิยม

2. จริยธรรมที่หนังสือพิมพ์รายวันแต่ละประเภทเสนอมากในช่วงที่ศึกษา
ในปี พ.ศ. 2525 และในปี พ.ศ. 2529

ในช่วงปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพได้เสนอจริยธรรมเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ มากเป็นอันดับที่ 1 ด้วยความถี่จำนวน 5 ครั้ง

³ ประชัณ วัลลิโก, หลักการเขียนข่าว, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522), หน้า 46-47

หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม ได้เสนอจริยธรรม เรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละมากเป็นอันดับที่ 1 เช่นเดียวกัน ด้วยความถี่จำนวน 4 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม ได้เสนอจริยธรรม เรื่องความรับผิดชอบและเรื่องความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มากเป็นอันดับที่ 1 ด้วยความถี่จำนวนเรื่องละ 4 ครั้งเท่ากัน ในช่วงปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์ทุกประเภท ได้เสนอจริยธรรม เรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละมากเป็นอันดับที่ 1 เช่นเดียวกัน โดยหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 10 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 26 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 17 ครั้ง จะเห็นได้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพและประเภทประชานิยม ได้เสนอเนื้อหาจริยธรรม เรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละมากเป็นอันดับที่ 1 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอจริยธรรม เรื่อง ความรับผิดชอบและเรื่องความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มากเป็นอันดับที่ 1 แต่ก็ได้เสนอจริยธรรม เรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละมากเป็นอันดับรองลงมา สำหรับช่วงปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์ทุกประเภทได้เสนอจริยธรรม เรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละมากเป็นอันดับที่ 1 แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ทุกประเภทต่างก็ได้เสนอจริยธรรม เรื่องนี้มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเนื้อหาประเภทข่าว เป็นเนื้อหาสำคัญที่สุดของหนังสือพิมพ์ทุกประเภท การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันมีองค์ประกอบในการเสนอข่าวหลายประการ ซึ่งล้วนมีความสำคัญต่อความเป็นข่าว องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งคือ เรื่องที่เกี่ยวกับความหายนะหรือความเดือดร้อนของเพื่อนมนุษย์ ดังนั้น ข่าวที่หนังสือพิมพ์รายวันเสนอจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสภาพชีวิตของผู้ที่อยู่ในภาวะลำบากในการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน ข่าวของเพื่อนมนุษย์ที่ต้องประสบกับภาวะที่ต้องการความช่วยเหลือ ข่าวต่าง ๆ เหล่านี้ได้สะท้อนออกมาในลักษณะที่เผยแพร่ให้คนทั่วไปได้ตระหนักในความทุกข์ยาก เดือดร้อนของผู้ประสบ โดยการเสนอข่าวเกี่ยวกับการมอบทรัพย์สินเครื่องอุปโภคบริโภคเพื่อช่วยเหลือผู้เดือดร้อน ซากแค้นเหล่านั้นซึ่งสอดคล้องกับที่ชวรัตน์ เชิดชัย กล่าวไว้ว่า "หนังสือพิมพ์จะให้เนื้อที่สำหรับเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องภัยพิบัติ (Disaster) และลักษณะเกี่ยวข้องกับมนุษย์ (Human Interest) มาก เพื่อเรียกร้องความสนใจและสร้าง" (Human Interest) มาก เพื่อเรียกร้องความสนใจและสร้าง

อารมณ์ผู้อ่านได้มาก" ⁴ นอกจากนี้อาจมีสาเหตุมาจาก ลักษณะนิสัยของคนไทยส่วนใหญ่
 นำใจโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน ขาดแคลน ดังจะเห็นได้จากโครงการที่มี
 ลักษณะเป็นการช่วยเหลือผู้เดือดร้อนและขาดแคลนในเรื่องต่าง ๆ เช่น โครงการ
 หนังสือสุขุณบท เป็นต้น หนังสือพิมพ์รายวันได้สะท้อนนิสัยของคนไทยในเรื่องความ
 เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ชาวไทยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นองค์ประกอบในการเสนอ
 ข่าวในเรื่องความเค้น ซึ่งได้แก่ ข่าวการมอบสิ่งของทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือผู้ขาดแคลน
 ของบุคคลที่เป็นที่รู้จักในสังคมหรือบุคคลสำคัญและมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่ง เป็นต้น
 ดังนั้นจึงพบว่า จริยธรรมเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละได้รับการเสนอใน
 หนังสือพิมพ์รายวันมากกว่าจริยธรรมเรื่องอื่น ส่วนจริยธรรมเรื่องความจงรักภักดี
 ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นจริยธรรมที่หนังสือพิมพ์รายวันเสนอมากเช่นกัน
 เพราะในช่วงปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอจริย
 ธรรมเรื่องนี้มากเป็นอันดับที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายของหนังสือพิมพ์ประเภท
 นี้นิยมเสนอข่าวหรือเรื่องราวที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีของคนในสังคม
 และมุ่งเสนอข่าวสารในลักษณะที่เป็นการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย อัน
 มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ดังที่ สุภาพ คลีชงาย ได้กล่าวไว้ว่า "ในการเสนอ
 ข่าวสารนั้นส่วนหนึ่งที่จะละเลยไม่ได้คือ การเสนอข้อมูลอันจะนำมาซึ่งความกลมเกลียว
 สามัคคีของคนในชาติ ไม่เสนอข่าวที่บิดเบือนความจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องการ
 ให้คนในชาติยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์" ⁵ เพราะฉะนั้น จริยธรรมเรื่อง
 ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จึงได้รับการเสนอมากในหนังสือพิมพ์
 ประเภทนี้ นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพและประชานิยม ก็ได้เสนอจริยธรรม
 เรื่องความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มากเป็นอันดับรองลงมาจาก
 จริยธรรมเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชาติไทย

⁴ ชวรัตน์ เชิดชัย, การสื่อข่าว, หน้า 6.

⁵ สุภาพ คลีชงาย, รองผู้อำนวยการสำนักพิมพ์แนวหน้า, สัมภาษณ์ 4

ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ซึ่งทรงเป็นที่รักเทิดทูนของชาวไทย เนื่องจากพระองค์ทรงเสียดสีความสุขส่วนพระองค์เพื่อช่วยเหลือพลนิกรให้ได้มีความสุขตามอัธยาศัย ทรงบรรเทาความเดือดร้อนต่าง ๆ พระราชกรณียกิจของพระองค์จึงเป็นที่ปรากฏแก่สายตาของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ นอกจากนี้ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ ล้วนทรงมีเมตตาต่อชาวไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้น หนังสือพิมพ์รายวันจึงได้เสนอข่าวเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์มากทั้งในลักษณะภาพและเนื้อความ ทั้งนี้เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจอันเป็นการแสดงถึงความจงรักภักดี นอกจากนี้หนังสือพิมพ์ยังได้เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องพระพุทธศาสนาและเรื่องราวที่กระตุ้นให้สำนึกในความรักชาติ เพราะชาติไทยเป็นชาติที่เป็นเอกราชมาช้านาน และสิ่งที่ช่วยให้ชาติไทยดำรงความเป็นชาติมาได้ครบถ้วนทุกวันนี้ก็คือ การที่คนไทยมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยมีศูนย์รวมจิตใจอยู่ที่องค์พระประมุขและมีวิถีชีวิตตามแบบอย่างคำสอนของศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ เพราะฉะนั้นจริยธรรมเรื่องความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จึงได้รับการเสนอมาก จริยธรรมที่ได้รับการเสนอมากเช่นเดียวกันคือ จริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบ ซึ่งหนังสือพิมพ์รายวันได้เสนอในลักษณะที่เป็นการเผยแพร่เกี่ยวกับเรื่อง การมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ การงานที่ได้รับมอบหมาย หรือการมุ่งปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดีขึ้น จริยธรรมข้อนี้มีความสำคัญมากข้อหนึ่งช่วยให้ผู้ประพฤติปฏิบัติสามารถประกอบกิจการงานต่าง ๆ ได้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย สาเหตุที่หนังสือพิมพ์เสนอจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบมาก อาจเนื่องมาจาก พฤติกรรมหรือการกระทำของคนในสังคมที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบ เป็นเรื่องที่น่าสนใจมากพอที่จะนำมาเสนอเป็นข่าวหรือเนื้อหาสาระในหนังสือพิมพ์รายวัน เช่น การแสดงออกในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อช่วยเหลือชีวิตคนให้รอดพ้นจากการถูกทำร้าย นับว่าการแสดงออกดังกล่าวเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด แม้ว่าจะต้องนำชีวิตเข้าแลกก็ตาม ดังนั้น จริยธรรมเรื่องนี้จึงได้รับการเสนอมากทั้ง

ในลักษณะภาพและเนื้อความโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาระประเภทข่าว นอกจากนั้นจริยธรรม เรื่องความซื่อสัตย์สุจริตก็ได้รับการเสนอมากในช่วงปี พ.ศ. 2529 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจริยธรรมดังกล่าว หนังสือพิมพ์รายวันสามารถเสนอได้ในขอบเขตของเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ไม่คดโกงในทุก ๆ ด้าน ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งนับเป็นการแสดงออกถึงความประพฤติที่เหมาะสมถึงงามของเจ้าหน้าที่หรือบุคคลทั่วไปที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงตรง ดังนั้นเรื่องราวของบุคคลที่ประพฤติดังกล่าว ตลอดจนการปลุกฝังและส่งเสริมในเรื่องความซื่อสัตย์จึงปรากฏค่อนข้างมากในหนังสือพิมพ์รายวัน ซึ่งได้ให้ความสำคัญในเรื่องความซื่อสัตย์เพราะจริยธรรมดังกล่าวเป็นเรื่องของความประพฤติที่สามารถนำไปสู่เรื่องราวที่เหมาะสมในการนำเสนอในลักษณะข่าว เช่น การเผยแพร่ความซื่อสัตย์ของข้าราชการในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง นอกจากนี้ความซื่อสัตย์เป็นจริยธรรมที่มีความสำคัญมากประการหนึ่ง โดยมีผลต่อผู้ปฏิบัติโดยตรง "เป็นหลักจริยธรรมในการคบหาสมาคมในกลุ่มคน ก่อให้เกิดความเชื่อถือ ไว้วางใจต่อกัน ไม่ต้องมีการหวาดระแวงต่อกันว่าจะเกิดการเอาเปรียบเปรียบกันขึ้น"⁶ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติคนสา⁷ และ เบญจมาศ ภูติพันธ์⁸ ซึ่งได้วิจัยพบว่าเด็กและผู้ปกครองต่างเห็นว่าการปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสิ่งที่สมควรทำ

⁶ บัญชา นันทิกุล, ทางชีวิต, กรุงเทพมหานคร: คลังวิทยา, 2514, หน้า 11.

⁷ เบญจมาศ ภูติพันธ์, "ค่านิยมของบิดา-มารดา นักเรียนวัยรุ่นจากครอบครัวต่างระดับฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515, หน้า 33.

⁸ เกียรติคนสา, "ความแตกต่างทางจริยธรรมระหว่างเด็กที่หนักกับผู้ปกครอง." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516, หน้า 24.

นอกจากนี้ อนุสรณ์ อรรถศิริ⁹ ได้เปรียบเทียบจริยธรรมบางประการของอาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรี และนิสิตชั้นปีที่ 1 โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามจัดลำดับจริยธรรมตามความสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้ความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ ความซื่อสัตย์ จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ความซื่อสัตย์เป็นคุณลักษณะที่บุคคลส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ถูกต้องสมควร นอกจากนี้จริยธรรมเรื่องความมีระเบียบวินัยก็เป็นจริยธรรมที่หนังสือพิมพ์รายวันเสนอมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพราะจริยธรรมดังกล่าว เป็นพฤติกรรมที่พึงงามที่บุคคลทุกระดับทุกเพศทุกวัยสามารถปฏิบัติได้ โดยต้องมีการฝึกหัดอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจต้องอาศัยแรงจูงใจและตัวเสริมแรงเข้าช่วยในการฝึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยเด็กซึ่งเป็นวัยที่ต้องศึกษาเล่าเรียนควรจะได้เริ่มฝึกหัดในเรื่องความมีระเบียบวินัย เช่น การเข้าแถว การรู้จักตั้งชยะให้ถูกต้อง เป็นต้น ดังนั้น หนังสือพิมพ์รายวันจึงได้เสนอจริยธรรมเรื่องความมีระเบียบวินัยแทรกอยู่ในส่วนของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งหนังสือพิมพ์ทุกประเภทได้มีการเสนอเนื้อหาสาระประเภทข่าวเกี่ยวกับข่าวการศึกษาที่ถือเป็นข่าวประเภทหนึ่งที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ นอกจากนี้ยังได้เสนอเรื่องความมีระเบียบวินัยได้ในข่าวสังคมทั่วไป เช่น ข่าวการรณรงค์เกี่ยวกับการทิ้งเศษของมูลฝอยในถังขยะซึ่งได้รับสมญาว่าเป็น "ตาวิเศษ" เป็นต้น

จริยธรรมเรื่องต่าง ๆ ที่หนังสือพิมพ์รายวันได้เสนอ ซึ่งเป็นจริยธรรมที่วิเคราะห์ตามเกณฑ์จริยธรรม 30 ประการ ที่ได้กำหนดไว้ในการสอนจริยศึกษา หลักสูตรประถมศึกษา 2521 นั้น สอดคล้องกับจริยธรรมหลัก 8 ประการ จริยธรรมดังกล่าวเป็นรายละเอียดปลีกย่อยมาจากจริยธรรมหลัก 8 ประการ ที่คณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทยได้กำหนดว่าควรริบเร่งปลูกฝังจริยธรรม 8 ประการ¹⁰

⁹ อนุสรณ์ อรรถศิริ, "การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมบางประการของผู้สอนระดับปริญญาตรี และนิสิตระดับชั้นปีที่ 1." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2516, หน้า 20.

¹⁰ กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, "การศึกษาหาเกณฑ์ปกติของระดับพัฒนาการทางจริยธรรมและองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม", หน้า 37-38.

ดังกล่าวได้แก่ การไต่สวนหรือไต่สวนกรรม การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา เมตตา กรุณา สติสัมปชัญญะ ไม่ประมาท ซื่อสัตย์สุจริต ชยันหมั่นเพียรและหิริโอตตปละ ดังตัวอย่างเช่น จริยธรรมข้อที่ 1 ในจริยธรรม 30 ประการที่เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์ เนื้อหา คือ "จริยธรรมเรื่องการไม่ประทุษร้ายต่อร่างกายและชีวิตของคนและสัตว์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ตองอาศัย เมตตา อุเบกขา หิริโอตตปละ สติสัมปชัญญะ เป็นเครื่องควบคุม"¹¹ และจริยธรรมข้อที่ 17 จากจริยธรรม 30 ประการในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 คือ จริยธรรมเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่ง "เกิดจากความเชื่อใน คุณค่าแห่งความยุติธรรมและเคารพในกฎเกณฑ์ข้อตกลง โดยมีหิริโอตตปละเป็นเครื่อง สนับสนุน"¹² จริยธรรมข้อที่ 1 และข้อที่ 17 จากจริยธรรม 30 ประการในหลักสูตร ประถมศึกษานี้เป็นตัวอย่างของจริยธรรมบางประการที่มีความสอดคล้องและเกี่ยวข้องกับ จริยธรรมบางประการในจริยธรรม 8 ประการ ที่เป็นจริยธรรมหลักในสังคมไทย จากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2525 และช่วงปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ไม่ได้เสนอจริยธรรมเรื่องการไม่พูดปดการไม่พูดบิดเบือน ไม่อำพรางความจริง ไม่ยุยงให้เกิดความแตกแยก การไม่หลงและเสเพลสิ่งเสพติด ให้โทษ ความไม่เห็นแก่ตัว ความเป็นผู้มีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจ ความประณีตละเอียด ถี่ถ้วน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หนังสือพิมพ์รายวันเห็นว่าเรื่องราวที่เกี่ยวกับจริยธรรม ทั้ง 5 ประการดังกล่าว ไม่มีความสำคัญเพียงพอที่จะเป็นองค์ประกอบข้อใดข้อหนึ่งของ การนำเสนอข่าวและเนื้อหาในสาระประเภทอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเกี่ยวกับ จริยธรรมเรื่องการไม่พูดปด การไม่พูดบิดเบือน ความไม่เห็นแก่ตัว เรื่อง ความประณีตละเอียดถี่ถ้วนและความเป็นผู้มีสติรู้จักยับยั้งชั่งใจนั้น หนังสือพิมพ์รายวัน อาจเห็นว่าไม่มีความสำคัญมากพอประการหนึ่งและอาจเห็นว่าการเสนอจริยธรรมใน เรื่องดังกล่าวนี้ทำได้ยากหากไม่มีองค์ประกอบของการเขียนข่าว และเนื้อหาสาระ

¹¹ พระโสภณคณาภรณ์, รองเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร, สัมภาษณ์,
2 สิงหาคม 2529.

¹² เรื่องเดียวกัน.

ในหนังสือพิมพ์รายวันอันได้แก่ เรื่องความฉับพลัน ความใกล้ชิด ความเค้น พืบทักภัย ความขัดแย้ง ฯลฯ แต่สำหรับจริยธรรม เรื่องการไม่ลองและเสพสิ่งเสพติดให้โทษนั้น นับว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญอย่างมากต่อสังคมและประเทศชาติ เนื่องจากยาเสพติดมีโทษร้ายแรง สามารถบั่นทอนทั้งร่างกายและจิตใจของผู้เสพยังผลให้เป็นผู้เสื่อมสมรรถภาพและก่อให้เกิดปัญหาขึ้นในสังคมและประเทศชาติด้วย ดังนั้นหนังสือพิมพ์รายวันควรจะได้มีการเสนอเนื้อหาจริยธรรมเรื่องนี้ โดยการชี้แนะให้เห็นโทษของสิ่งเสพติดประเภทต่าง ๆ เพื่อมิให้เด็กและเยาวชนหลงเสพติดให้โทษอันจะนำมาซึ่งปัญหาสังคมและประเทศชาติ

3. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพและเนื้อความระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมรวม 20 ครั้ง ซึ่งเป็นภาพ 5 ครั้ง และเป็นเนื้อความ 15 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมรวม 17 ครั้ง ซึ่งเป็นภาพ 4 ครั้ง และเป็นเนื้อความ 13 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรม รวม 27 ครั้ง ซึ่งเป็นภาพ 2 ครั้ง และเป็นเนื้อความ 25 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะของภาพและเนื้อความระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะและเนื้อความไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรม 49 ครั้ง ซึ่งเป็นภาพ 7 ครั้ง และเป็นเนื้อความ 42 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมรวม 68 ครั้ง ซึ่งเป็นภาพ 15 ครั้ง และเป็นเนื้อความ 53 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมรวม 51 ครั้ง ซึ่งเป็นภาพ 8 ครั้ง และเป็นเนื้อความ 43 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะลักษณะภาพและเนื้อความระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์

รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะภาพและเนื้อความไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมจากจำนวนความถี่รวมน้อยไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้การเสนอเนื้อหาทั้งในลักษณะภาพและเนื้อความเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเสนอสาระประเภทต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาระประเภทข่าว ซึ่งเป็นสาระที่สำคัญที่สุดของหนังสือพิมพ์ทุกประเภท ดังนั้นภาพประกอบข่าวและการรายงานข่าวในรูปเนื้อความจึงมีความสำคัญที่สุดในหนังสือพิมพ์ทุกประเภท ซึ่งอาจมีผลให้หนังสือพิมพ์ทุกประเภทเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะของภาพและเนื้อความไม่แตกต่างกัน ทั้งในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 และปี พ.ศ. 2529 แต่อย่างไรก็ตามสาระประเภทอื่น เช่น สารคดี บทความ และคอลัมน์ ซึ่งเป็นสาระของหนังสือพิมพ์ที่ได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะของภาพและเนื้อความเช่นเดียวกัน แต่ปริมาณการเสนอน้อยกว่าสาระประเภทข่าว เพราะสาระประเภทสารคดี บทความและคอลัมน์ ต่างก็เป็นสาระที่มีความสำคัญรองจากสาระประเภทข่าว

4. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไประหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 พบว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 17 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 17 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 24 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไประหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมด้วยสัดส่วน 2.1090 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมด้วยสัดส่วน 2.1969 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพแต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในช่วงปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมมากที่สุด และหนังสือพิมพ์

ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาวิทยุธรรมมากรองลงมา ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทประชา
 นิยมเสนอเนื้อหาวิทยุธรรมน้อยที่สุด ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนการเสนอเนื้อหา
 วิทยุธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไประหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภทแล้ว จึงพบว่า
 หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอมาก
 กว่าประเภทประชานิยม ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอมากกว่า
 หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพแต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาวิทยุธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไป
 ระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 พบว่า หนังสือ
 พิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 21 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 42 ครั้ง และ
 หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 42 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของ
 การเสนอเนื้อหาวิทยุธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไประหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท
 พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาวิทยุธรรมในลักษณะ
 ส่งเสริมทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ หนังสือพิมพ์
 ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพด้วยสัดส่วน
 0.8552 และมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมด้วยสัดส่วน 0.4727 ส่วน
 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพแต่ไม่แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์
 ประเภทประชานิยมได้เสนอเนื้อหาวิทยุธรรมมากที่สุด และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพ
 กึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาวิทยุธรรมมากรองลงมา ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ
 เนื้อหาวิทยุธรรมน้อยที่สุด ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนการเสนอเนื้อหาวิทยุธรรมใน
 ลักษณะส่งเสริมทั่วไประหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภทแล้วจึงพบว่า หนังสือพิมพ์
 ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ และมากกว่า
 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอมากกว่า
 หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพแต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถึงแม้ว่าหนังสือ
 พิมพ์ประเภทประชานิยมจะมีปริมาณการเสนอเนื้อหาวิทยุธรรมมากที่สุดก็ตาม แต่ปริมาณ
 การเสนอเนื้อหาวิทยุธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไปน้อยกว่าปริมาณการเสนอเนื้อหา
 วิทยุธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไปของหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม

ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนแล้วจึงพบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทดังนี้มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมทั่วไปมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทอื่น

6. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ.2525 พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 3 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมไม่ได้เสนอเลย และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 3 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในช่วงปี พ.ศ.2525 หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมมากที่สุด และหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมมากรองลงมา ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมน้อยที่สุด แต่เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท แล้วจึงพบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาการเสนอเนื้อหาในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนของหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภท ได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนน้อยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในช่วงปีนี้ หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ยังมีได้มีการเพิ่มปริมาณหน้าและอาจเนื่องจากยังมีได้ตระหนักถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชนมากเท่าที่ควร จึงมิได้เสนอข่าวสารต่าง ๆ เพื่อเด็กและเยาวชนโดยตรงมากนัก

7. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ.2519 พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 28 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม

เสนอครั้ง 26 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชาชนเสนอ 9 ครั้ง
 เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและ
 เยาวชนระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท
 มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนแตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ
 มากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชาชนด้วยสัดส่วน 0.8613 และหนังสือพิมพ์
 ประเภทประชาชนเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชาชนด้วย
 สัดส่วน 0.4784 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภท
 ประชาชน แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ใน
 ช่วงปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมมากที่สุด
 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชาชนเสนอเนื้อหาจริยธรรมมากรองลงมา
 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาการเสนอ
 เนื้อหาในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนของหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท จะเห็น
 ได้ว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ต่างก็ได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะนี้เพิ่มมาก
 ขึ้นกว่าในช่วง ปี พ.ศ. 2525 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในช่วงปี พ.ศ. 2529 นั้นได้
 ศึกษาตรงกับช่วงเดือนมกราคม ซึ่งตรงกับช่วงเวลาที่เป็นวันเด็กแห่งชาติ คือ
 ตรงกับวันเสาร์ที่ 2 ของเดือนมกราคม ดังนั้นจึงพบปริมาณความถี่ในการเสนอ
 เนื้อหาจริยธรรมในลักษณะนี้เพิ่มขึ้นในทุกประเภทหนังสือพิมพ์ และพบว่าหนังสือพิมพ์
 ประเภทคุณภาพ มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริมเด็ก
 และเยาวชนมากที่สุด และอาจเนื่องจาก หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ ซึ่งได้แก่
 หนังสือพิมพ์สยามรัฐ และมติชน มีนโยบายในการเสนอสาระ ประเภทต่าง ๆ
 โดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจและการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 หนังสือพิมพ์มติชนมีหน้าสำหรับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ คือ หน้าหนูจุก

ซึ่งเสนอในฉบับประจำวันอาทิตย์ ดังนั้นโอกาสในการเสนอเนื้อหาจริยธรรมที่มุ่งเน้น เด็กและเยาวชนโดยตรงจึงมีมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทอื่น ดังที่ สมหมาย ปาวิจันต์ ได้กล่าวว่า "การเสริมสร้างพัฒนาเด็กและเยาวชนนั้นควรเสนอในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ในด้านประเพณีปัญหา ปลูกฝังให้รู้จักพิจารณาไตร่ตรอง เพื่อยอมรับและเชื่อในสิ่งที่ ถูกต้อง ดังนั้นจึงมีนโยบายให้หน้าสำหรับเด็กและเยาวชนโดยตรง"¹³ จึงอาจเป็น เหตุผลหนึ่งที่พบว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมในลักษณะส่งเสริม เด็กและเยาวชนมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทอื่น

8. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทข่าว ระหว่าง หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 พบว่า หนังสือพิมพ์ ประเภทคุณภาพเสนอ 11 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 9 ครั้ง และ หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 14 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วน ของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทข่าวระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมใน สาระประเภทข่าวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท เสนอเนื้อหาจริยธรรมไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ หนังสือพิมพ์รายวันแต่ละประเภทเสนอเนื้อหาจริยธรรมเป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันเมื่อ เปรียบเทียบความถี่ของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทข่าวจากจำนวน ความถี่รวมที่หนังสือพิมพ์รายวันแต่ละประเภทเสนอเนื้อหาจริยธรรม เพราะข่าวเป็น สาระที่สำคัญที่สุดของหนังสือพิมพ์รายวันทุกประเภท ประการหนึ่ง และเนื่องจากใน ช่วงปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์ทุกประเภทมีการเสนอเนื้อหาจริยธรรมรวม 64 ครั้ง ซึ่งสาระประเภทข่าวนับเป็นสาระที่หนังสือพิมพ์ทุกประเภทเสนอเนื้อหาจริยธรรมมาก กว่าสาระประเภทอื่น ๆ ดังนั้นจึงอาจทำให้ สัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมใน สาระประเภทข่าวระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

¹³ สมหมาย ปาวิจันต์, บรรณาธิการบริหาร หนังสือพิมพ์มติชน, สัมภาษณ์ 9 กุมภาพันธ์ 2530

9. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทชาวระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 20 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 52 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 43 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทชาวระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทชาวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพด้วยสัดส่วน 0.7483 และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพด้วยสัดส่วน 0.9492 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมมากที่สุด และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรมมากรองลงมา ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทชาวของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 3 ประเภท จะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมมีการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทชาวมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หนังสือพิมพ์ประเภทนี้มุ่งเสนอทั้งข่าวสารที่ให้ความรู้ เพิ่มพูนสติปัญญา ในขณะเดียวกันก็มีนโยบายมุ่งในด้านความบันเทิงด้วย ดังนั้น ข่าวสารที่เสนอจึงมีทั้งเรื่องเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา การต่างประเทศ และข่าวที่มีลักษณะเกี่ยวข้องกับมนุษย์ในเรื่องชีวิตและสวัสดิภาพ ซึ่งเป็นข่าวที่สร้างความสนใจ ดังที่สุภาพ คลีชจาย ได้กล่าวว่า "มีนโยบายมุ่งเสนอข่าวเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีให้แก่ประชาชน ดังนั้นจึงเสนอข่าวในลักษณะที่หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอและเลือกเสนอข่าวที่อยู่ในลักษณะการเสนอของหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม คือเสนอข่าวเสริมสร้างทัศนคติและพัฒนาจิตใจผู้อ่าน"¹⁴ ดังนั้นข่าวที่หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอจึงมีโอกาส

¹⁴ สุภาพ คลีชจาย, รองผู้อำนวยการสำนักพิมพ์แนวหน้า, สัมภาษณ์

เสนอเนื้อหาจริยธรรมได้มากกว่าชาวที่เน้นการเมือง เศรษฐกิจและการศึกษา ที่
หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ และมากกว่าชาวที่เน้นในเรื่องที่ก่อให้เกิดความรู้สึก
ทางอารมณ์ เช่น ชาวอาชญากรรม ชาวที่ให้ความสนุกสนาน เช่น ชาวบันเทิง ชาว
กีฬา ชาวสังคมสุขดิบต่าง ๆ ที่หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ ดังที่ ชวรัตน์
เชิดชัย ได้กล่าวว่า "ชาวซึ่งหนังสือพิมพ์นำเสนอในเรื่องที่เกี่ยวกับเพื่อนมนุษย์ด้วย
กันเอง โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเด็ก คนชรา ตลอดจนชาวที่เกี่ยวกับการสูญเสีย
ชีวิตและทรัพย์สิน ก่อให้เกิดความเห็นอกเห็นใจและเป็นที่น่าสนใจของผู้คน"¹⁵ ดังนั้น จึง
เป็นเหตุผลที่พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภททั้งคุณภาพทั้งประชานิยมเสนอเนื้อหาจริยธรรม
ในสาระประเภทข่าวมากที่สุด และมีผลให้สัดส่วนการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระ
ประเภทนี้มีความแตกต่างกันระหว่างหนังสือพิมพ์ 3 ประเภท

10. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดี
ระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 พบว่า
หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 1 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 2 ครั้ง
และหนังสือพิมพ์ประเภททั้งคุณภาพทั้งประชานิยมเสนอ 3 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วน
ของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดีระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3
ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริย
ธรรมในสาระประเภทสารคดีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็น
เพราะว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ได้เสนอเนื้อหา
จริยธรรมในสาระประเภทสารคติน้อยมาก ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอ
เนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดีระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท แล้ว
จึงพบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาการเสนอสาระประเภทต่าง ๆ ของหนังสือพิมพ์
รายวันจะเห็นได้ว่า สาระประเภทสารคดีมีความสำคัญรองจากสาระประเภทข่าว
ดังนั้นจึงมีการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในปริมาณที่ไม่มากเท่ากับการเสนอข่าวสาร
หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภทเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสารคดีพิเศษ เช่น พระบรม

¹⁵ ชวรัตน์ เชิดชัย, การสื่อข่าว, หน้า 8.

ราโชวาท คำขวัญของบุคคลสำคัญในวันและโอกาสสำคัญ สารคดีประเภทอื่นยังมีได้มี การเสนอเนื้อหาจริยธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ยังให้ ความสำคัญกับสารคดีไม่มากนัก อาจเป็นเพราะนโยบายหลักในการทำหนังสือพิมพ์ โดยทั่วไปประการหนึ่ง และนโยบายย่อยเฉพาะของหนังสือพิมพ์แต่ละประเภทที่มุ่งเน้น เสนอข่าวเป็นสาระสำคัญ จึงมีผลให้ปริมาณความถี่ในสาระประเภทนี้ยังมีไม่มากเท่า กับสาระประเภทข่าว

11. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดี ระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 24 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 13 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมไม่ได้เสนอเลย เมื่อเปรียบเทียบ ส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดีระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหา จริยธรรมในสาระประเภทสารคดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05 กล่าวคือ หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม ด้วยสัดส่วน 0.6287 และมากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมด้วย สัดส่วน 1.3893 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอมากกว่าหนังสือพิมพ์ประ เภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมด้วยสัดส่วน 0.7606 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในช่วง ปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์รายวันประเภทคุณภาพและประเภทประชานิยม มีนโยบาย ในการเสนอสาระประเภทสารคดีเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ซึ่งได้เพิ่มสาระประเภทนี้มากขึ้น แต่ก็ยังคงเป็นสารคดีที่เกี่ยวข้องกับข่าวทั่วไปที่ได้ เสนอคือ เรื่องการเมืองและเศรษฐกิจ นอกจากนี้ได้มีการเสนอเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษา เรื่องราวของเด็กและเยาวชน ดังที่ เกษม อัจฉาศัย ได้กล่าวว่า "บทความ และสารคดีเป็นเนื้อหาสาระที่มีความสำคัญและสนับสนุนการเสนอข่าว โดยระยะหลัง ได้เพิ่มสารคดีที่เกี่ยวกับการศึกษาของเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น แต่นโยบายหลักก็ยัง เหมือนเดิมคือเน้นเรื่องการเมือง การปกครอง"¹⁶ ดังนั้นจึงอาจทำให้พบว่าหนังสือ

¹⁶ เกשמ อัจฉาศัย, บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ, สัมภาษณ์

พิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดีมากที่สุด และเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทเดียวที่มีสัดส่วนของการเสนอสาระประเภทสารคดีมากกว่าสาระประเภทข่าว สำหรับหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมนั้นได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสารคดีมากรองลงมา เนื่องจากนโยบายในการเพิ่มสาระประเภทนี้จากการที่ได้สัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและเฉลิมวิสัยซึ่งได้กล่าวแล้ว ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมไม่ได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดีเลย ซึ่งอาจเป็นเพราะหนังสือพิมพ์ประเภทนี้เน้นการเสนอข่าวมากกว่า ดังนั้นจึงพบว่า มีการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในข่าวมากที่สุด

12. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 พบว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 1 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 1 ครั้ง ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมไม่ได้เสนอเลย เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2525 และช่วงปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความน้อยมาก ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภทแล้วจึงพบว่าไม่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทเดียวที่ไม่มีการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทบทความ ทั้งนี้เพราะบทความเป็นสาระที่หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมไม่เน้นเท่ากับข่าวและคอลัมน์ ดังนั้นจึงมีการเสนอบทความน้อยมาก เท่าที่กล่าวมาแล้วอาจสรุปได้ว่า บทความเป็นสาระประเภทหนึ่งที่หนังสือพิมพ์รายวันทุกประเภทมีการเสนอน้อยที่สุด

13. เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์ระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 พบว่า

หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 7 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 6 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 9 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์ระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่า หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์ระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ในช่วงที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2529 พบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอ 3 ครั้ง หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมเสนอ 3 ครั้ง และหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเสนอ 6 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์ระหว่างหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท พบว่าหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท มีสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2525 และช่วงปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภท ได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์น้อย ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทคอลัมน์แล้วจึงพบว่า ไม่แตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์รายวันทุกประเภทก็ได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทนี้เป็นสัดส่วนที่มากกว่ารองจากสาระประเภทข่าว แสดงว่าในช่วงปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ได้มีการปรับปรุงการเสนอเนื้อหาสาระต่าง ๆ แตกต่างไปจากในช่วงปี พ.ศ. 2525 กล่าวคือ ในช่วงปี พ.ศ. 2525 หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ประเภท ได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทข่าวมากเป็นอันดับที่ 1 และเสนอในสาระประเภทคอลัมน์มากรองลงมา แต่ในปี พ.ศ. 2529 หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมและประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยม เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทข่าวมากเป็นอันดับที่ 1 ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพเสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทสารคดีมากที่สุด ส่วนสาระประเภทคอลัมน์นั้นพบว่ายังมีความสำคัญคือมีการเสนอเนื้อหาจริยธรรมมากในสาระประเภทนี้เป็นอันดับรองลงมา เฉพาะในหนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งคุณภาพกึ่งประชานิยมเท่านั้น

เท่าที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์แต่ละประเภทมีการเสนอสาระ
ประเภทต่าง ๆ แตกต่างกัน ดังที่ ชวรัตน์ เชิดชัย ได้กล่าวว่า "ปัจจัยบางประการ
ที่มีส่วนทำให้หนังสือพิมพ์เสนอข่าวสารหรือเนื้อหาแตกต่างกันขึ้นอยู่กับนโยบายของหนังสือ
พิมพ์ ตลอดจนแนวคิดทางการเมือง ความเชื่อทางศาสนา ทัศนคติของเจ้าของหรือ
บรรณาธิการเกี่ยวกับบางเรื่องและชนิดหรือระดับของผู้อ่าน"¹⁷ เพราะฉะนั้น หนังสือ
พิมพ์แต่ละประเภทจึงมีการเสนอเนื้อหาสาระประเภทต่าง ๆ มากน้อยแตกต่างกัน จึง
อาจเป็นเหตุผลของการค้นพบว่า หนังสือพิมพ์แต่ละประเภทได้เสนอเนื้อหาจริยธรรม
ในสาระประเภทต่าง ๆ มากน้อยแตกต่างกันและไม่แตกต่างกันในช่วงเวลาที่ศึกษา
ดังกล่าว

อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า ถึงแม้ว่าหนังสือพิมพ์รายวัน
ทั้ง 3 ประเภท จะได้เสนอเนื้อหาจริยธรรมในสาระประเภทต่าง ๆ ทั้งในลักษณะ
ของภาพและเนื้อความทั้งในลักษณะส่งเสริมเด็กและเยาวชนและส่งเสริมทั่วไปก็ตาม
แต่หนังสือพิมพ์รายวันบางประเภทก็ได้เสนอในสิ่งที่ไม่เหมาะสมต่อผู้อ่านในลักษณะภาพ
ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกน่ากลัว และช่วยทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศโดยเฉพาะหน้าโฆษณา
และหน้าบันเทิง นอกจากนี้ยังพบว่า มีเนื้อความที่เป็นการแสดงถึงการใช้สรรพนาม
ที่ไม่สุภาพ การกล่าวหาตึงถึงบุคคลบางคนหรือบางกลุ่มในลักษณะที่เป็นการประชด
ประชัน เหน็บแนมหรือก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในบุคคลนั้น หนังสือพิมพ์ที่เสนอในสิ่ง
ที่ไม่ได้เป็นการเสริมสร้างจริยธรรมดังกล่าวมากกว่าหนังสือพิมพ์อื่นคือ หนังสือพิมพ์
ประเภทประชานิยม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมมุ่งเสนอข่าว
สารที่ให้ความบันเทิง และเป็นข่าวที่เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้อ่านส่วนใหญ่
อันได้แก่ เรื่องที่เกิดขึ้นใกล้ตัว เรื่องที่เกิดขึ้นกับบุคคลสำคัญหรือมีความเด่นในทาง
ใดทางหนึ่ง เรื่องที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและชีวิตประจำวัน เช่น ข่าว
อาชญากรรม เป็นต้น ดังนั้น หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมจึงมีโอกาสนในการเสนอ
เนื้อหาสาระต่าง ๆ ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความรู้ที่ไม่ดี และไม่เป็นการเสริมสร้าง

¹⁷ชวรัตน์ เชิดชัย, การสื่อข่าว, หน้า 3.

จริยธรรมได้มากกว่าหนังสือพิมพ์ประเภทอื่นที่ไม่ได้เน้นการเสนอข่าวในลักษณะดังกล่าว
ข้างตน

เท่าที่ได้อภิปรายมาแล้ว อาจกล่าวได้ว่า หนังสือพิมพ์มีบทบาทในการเสริมสร้าง
จริยธรรมในสังคม โดยหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ประเภทได้เสนอเนื้อหาจริยธรรม ทั้งในช่วง
ที่ศึกษาในปี พ.ศ. 2525 และในปี พ.ศ. 2529 ถึงแม้ว่าปริมาณในการเสนอจริยธรรม
จะค่อนข้างต่ำ แต่ก็เห็นว่าหนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่ในการเป็นสถาบันหนึ่งในสังคมที่มีบทบาท
ในการปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรม นอกเหนือจากสถาบันหลักอันได้แก่ สถาบัน
ครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนา เนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชน
ที่มีอิทธิพลต่อสังคม 4 ประการ¹⁸ คือ อิทธิพลต่อความคิด อิทธิพลต่อศีลธรรม อิทธิพล
ต่อรสนิยม และอิทธิพลต่อมาตรฐานการครองชีพของประชาชน ดังนั้นเนื้อหาจริยธรรม
ที่หนังสือพิมพ์รายวันได้เสนอนั้นย่อมมีอิทธิพลต่อความประพฤติที่ดั่งงามของผู้อ่านโดยเฉพาะ
เด็กและเยาวชนบ้างไม่มากก็น้อย และถ้าหนังสือพิมพ์รายวันจะได้เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ
จริยธรรมไม่มากนัก แต่ก็ไม่ได้เสนอในสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรมและจริยธรรม เช่น การเน้น
ข่าวอาชญากรรม ลงภาพที่ล่อแหลมต่อศีลธรรมอันดี ของประชาชน หรือลงเรื่องในเชิง
ลามกอนาจาร แล้วยังถือว่า หนังสือพิมพ์ไม่ได้มีส่วนในการเสริมสร้างสิ่งที่ไม่ดีงามให้
กับคนในสังคม แต่อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์ก็ควรตระหนักถึงปัญหาจริยธรรมของคนใน
สังคมให้มากขึ้น โดยการเห็นความสำคัญของการเสนอเรื่องราวเพื่อเป็นแบบอย่างของ
การประพฤติปฏิบัติที่ดีของเด็กและเยาวชน เนื่องจาก ทฤษฎีบรรทัดฐานทางวัฒนธรรม
ซึ่งเป็นทฤษฎีย่อยของทฤษฎีการสื่อสารมวลชนรวมสมัยของ เดอ เฟลอร์ (De Fleur)¹⁹

¹⁸ทองใบ ทองเปาค, หนังสือและการพิมพ์, (ลพบุรี: ศูนย์การพิมพ์วิทยาลัย
ครูเทพสตรี, 2527), หน้า 341

¹⁹Melvin L. De Fleur, Theories of Mass Communication.

(New York: David Mckay Company. Inc., 1970), pp. 118-134

ได้เสนอแนวความคิดในเรื่องนี้ไว้ว่า เนื้อหาของสื่อมวลชนสามารถช่วยเสริมสร้างรูปแบบของบรรทัดฐานที่มีอยู่แล้วในสังคมให้มีความสำคัญและเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติมากขึ้น นอกจากนี้ สื่อมวลชนยังมีบทบาทในการชักจูงประชาชนให้เปลี่ยนแปลงแบบแผนความประพฤติได้อีกด้วย ดังนั้น ถ้าหนังสือพิมพ์เสนอในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความคิด ทศนคติ ค่านิยม แบบแผนความประพฤติที่งดงาม เหมาะสมถูกต้อง แก่ผู้อ่านมากเท่าใดก็ย่อมเกิดผลดีมากขึ้น ในทางตรงข้ามหากหนังสือพิมพ์เสนอเรื่องราวข่าวสารที่ไม่ถูกต้อง เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีและแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้ว่าเป็นผลร้ายต่อสังคมอย่างมาก ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา เมธีกุล²⁰ ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาประสิทธิผลของหนังสือพิมพ์รายวันที่มีต่อเด็กเรียนชายและนักเรียนหญิงในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางมูนานาภูมิวิทยาคม" พบว่า หนังสือพิมพ์ที่มีประสิทธิผลด้านการเปลี่ยนแปลงทางด้านอาชญากรรม และก่อให้เกิดแรงกระตุ้นทั้งด้านดีและด้านเสีย

อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่มีหน้าที่ให้ข่าวสาร ซึ่งควรจะต้องยังประโยชน์ให้แก่ผู้รับสารได้หลายทาง ทั้งทางตรงคือให้เกิดการพัฒนาในด้านความคิด ทศนคติ ค่านิยมต่าง ๆ และในทางอ้อมคือ เป็นสื่อที่เผยแพร่ในสิ่งที่งดงาม เพื่อเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ" เพราะหน้าที่ของสื่อมวลชนที่สำคัญประการหนึ่งคือ การทำหน้าที่เป็นสื่อทั่วไปและกลับในลักษณะที่เป็นทวิเวย์ คอมมูนิเคชัน (Two - way Communication) กล่าวคือ สื่อมวลชนจะต้องเป็นสื่อหรือตัวขยายการปลูกฝังจริยธรรมจากสถาบันทั้งสามไปสู่เด็ก นอกจากนี้ยังต้องสะท้อนความต้องการ ทศนคติของเด็ก และผู้ปกครองกลับไปยังสถาบันถ่ายทอดจริยธรรมเพื่อให้มีการ

²⁰ กาญจนา เมธีกุล, "การศึกษาประสิทธิผลของหนังสือพิมพ์รายวันที่มีต่อเด็กเรียนชายและนักเรียนหญิงในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางมูนานาภูมิวิทยาคม," (สารนิพนธ์ประกอบการศึกษาตามระเบียบชั้นประกาศนียบัตรชั้นสูง บัณฑิตอาสาสมัคร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2515), หน้า 27-28.

ปรับปรุงแก้ไขให้การปลูกฝังจริยธรรมเป็นไปโดยทันสมัยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในแง่
นี้สื่อมวลชนก็อาจจะช่วยสรุปความคิดเห็นและคำวิพากษ์วิจารณ์จากสถาบันเหล่านั้นได้ แต่
ก็พึงทำในทางสร้างสรรค์ที่จะก่อความเปลี่ยนแปลงแต่ในทางที่ดี" ²¹ หนังสือพิมพ์สามารถ
ปลูกฝังและเสริมสร้างจริยธรรมได้โดยการเสนอแนะเนื้อหาผู้อ่านโดยเฉพาะเด็กและ
เยาวชนย่อมได้รับจริยธรรมที่หนังสือพิมพ์เสนอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีการ
เรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ²² ที่อธิบายถึงวิธีการและขบวนการ
การที่มนุษย์ได้รับจากสังคม สิ่งแวดล้อมทางสังคม หรือวัฒนธรรมว่าเป็นตัวกำหนดเงื่อน
ไขทางสังคมให้กับเด็ก สารประเภทต่าง ๆ ที่หนังสือพิมพ์เสนอจริยธรรมนั้นมีหลาย
ประเภทเพื่อให้เหมาะกับระดับและเพศของผู้อ่าน นอกจากข่าวซึ่งเป็นสาระสำคัญของ
หนังสือพิมพ์แล้ว สารประเภทบทความ บทวิจารณ์ ในคอลัมน์ต่าง ๆ ก็สามารถเสนอ
จริยธรรมได้เช่นกัน และเนื้อหาสาระเหล่านี้ก็เป็นที่สนใจของผู้อ่านในระดับเยาวชน
มากด้วย ดังที่ คีรณา ทองเสวต ²³ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของอาจารย์
และนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์เกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มคอการศึกษา" ที่พบ
ว่า อาจารย์และนักศึกษานิยมใจข่าวการเมือง บทความและบทวิจารณ์มากที่สุด

²¹ สรุปความจาก อำนวย นะพิงค์แก, "สื่อมวลชนกับการปลูกฝังจริยธรรม
แก่เด็ก," นิตยสาร (ก.ย. 2523), หน้า 14-17

²² Bandura, "Social Learning Analysis of Aggression,"
Analysis of Delinquency and Aggression, (New Jersey: Lawrence
Erlbaum Associates, Inc. 1976), pp. 203-205.

²³ คีรณา ทองเสวต, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาสาขา
สังคมศาสตร์เกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มคอการศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 64-66.

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านหนังสือพิมพ์

1.1 หนังสือพิมพ์รายวันควรมีการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมให้มากขึ้น โดยพยายามสอดแทรกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความประพฤติปฏิบัติที่ตรงามที่จะเป็นผลดีแก่ตนเองและส่วนรวม ทั้งในเนื้อหาทั่วไป และเนื้อหาสำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนโดยตรงมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเน้นจริยธรรมหลักในสังคมไทยให้มาก

1.2 หนังสือพิมพ์รายวัน ควรเสนอเนื้อหาสำหรับเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้น และควรเลือกเสนอเนื้อหาที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านที่เป็นเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับสถานการณ์หรือความต้องการของประเทศชาติ และถ้าเป็นไปได้ หนังสือพิมพ์ทุกฉบับควรมีหน้าสำหรับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ

1.3 หนังสือพิมพ์รายวัน ควรจะต้องระมัดระวังในการเสนอภาพข่าวและเนื้อหาต่าง ๆ ที่มีความรุนแรงและไม่เหมาะสมกับผู้อ่านที่เป็นเด็กและเยาวชนให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะด้านการศึกษา

2.1 ครูอาจารย์ควรเลือกประเภทหนังสือพิมพ์รายวันเสนอในสิ่งที่เหมาะสมต่อผู้อ่าน เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน และแนะนำให้นักเรียนซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนได้อ่านประกอบการเรียน การศึกษา และค้นคว้า

2.2 ครูอาจารย์ต้องอธิบาย ชี้แนะ ถึงสิ่งที่ตรงเหมาะสม และสิ่งที่ไม่เหมาะสมจากการเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวัน ให้นักเรียนได้รับทราบเพื่อจะได้เป็นแบบอย่างและเพื่อไม่ให้เกิดการเลียนแบบในสิ่งที่ผิดต่อไป

2.3 หน่วยงานทางการศึกษาคงจะได้มีการส่งเสริม สนับสนุน โดยการให้รางวัลหรือประกาศเกียรติคุณหนังสือพิมพ์รายวันที่มีบทบาทในด้านจริยธรรม เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้หนังสือพิมพ์หันมาสนใจที่จะเสนอสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อจริยธรรมของเด็กและเยาวชนมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

3.1 ควรศึกษาทิศทางการเสนอเนื้อหาจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ รายวันว่ามีทิศทางเป็นบวก เป็นกลาง หรือเป็นลบ เพื่อที่จะได้ทราบถึงทิศทางการเสนอจริยธรรมของหนังสือพิมพ์แต่ละประเภท

3.2 การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม ควรที่จะมีการทดลองศึกษากับนิสิตวาร หรือสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ เช่น หนังสือการ์ตูน เพื่อที่จะได้ทราบถึงลักษณะเนื้อหาที่เกี่ยวกับจริยธรรมที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น และอาจนำมาศึกษาเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาระหว่างสื่อสิ่งพิมพ์ด้วยกันได้

3.3 ควรเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาจริยธรรมระหว่างหนังสือพิมพ์ รายวันทั้ง 3 ประเภท ในช่วงเดือนเดียวกันในแต่ละปีการศึกษา

3.4 ควรศึกษาแนวโน้มของการเสนอเนื้อหาจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ รายวันทั้ง 3 ประเภท ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย